

POSTANOWIENIE

11 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 11 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi M. M.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 9 listopada 2022 r., I ACa 302/22,
wydanego w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko M. M.
o rozwód,

- 1) odrzuca skargę;**
- 2) oddala wniosek A. M. o zasądzenie kosztów postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 listopada 2022 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 19 stycznia 2022 r. (punkt I) – rozwiązującego związek małżeński stron przez rozwód, z winy pozwanego, i zasądzającego od pozwanego na rzecz powódki alimenty po 1 000 zł miesięcznie - oraz oddalił wniosek pozwanego o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (punkt II).

Od wyroku Sądu Apelacyjnego pozwany wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Zarzucił naruszenie przepisów

prawa procesowego, mającego wpływ na wynik sprawy, tj. procedowanie w warunkach nieważności postępowania i pozbawienia pozwanego możliwości obrony swoich praw, oraz art. 210 w związku z art. 224 § 1 k.p.c., art. 385 w związku z art. 386 k.p.c., art. 132 § 1 w związku z art. 253 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. Wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem powyższego wyroku z wymienionymi wyżej przepisami oraz zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania. Wskazał, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Nie ma bowiem ustawowej podstawy do złożenia skargi o wznowienie postępowania, ponadto zaskarżony wyrok - zgodnie z art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c. - nie podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną. Nie może też w trybie powództwa przeciwegzekucyjnego zostać pozbawiony wykonalności. W konkluzjach uzasadnienia skargi wskazał ponadto, że przez liczne błędy Sądu pierwszej instancji i niesłuszne oddalenie apelacji przez Sąd drugiej instancji skarżący poniósł szkodę w postaci zasądzenia alimentów, choć nie ma do tego podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Stosownie do art. 424⁵ § 1 k.p.c. do konstrukcyjnych elementów skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należy: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części (pkt 1), przytoczenie podstaw skargi oraz ich uzasadnienie (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (pkt 5) oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem (pkt 6). Ze względu na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, wszystkie wymagania konstrukcyjne wymienione w art. 424⁵ § 1 k.p.c. muszą być przytoczone odrębnie i samodzielnie, niezależnie od innych, wobec

czego skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych (art. 424⁸ § 1 k.p.c.), co skutkuje jej odrzuceniem.

Wniesiona w sprawie skarga nie spełnia wymagania konstrukcyjnego określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c., gdyż nie zawiera wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny. Skarżący ograniczył się jedynie do wskazania przepisów w podstawie skargi. Tymczasem wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. nie spełnia wskazanie podstaw skargi i sformułowanie w ich ramach zarzutów naruszenia określonych przepisów, bo obowiązek przytoczenia podstaw skargi oraz podania przepisów, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny, dotyczy odrębnych elementów konstrukcyjnych skargi i wskazanie tylko jednego z nich nie jest wystarczające, nawet jeżeli w ocenie skarżącego, w obu przypadkach byłyby to te same normy prawne (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2018 r., III CNP 8/18, niepubl., z 17 listopada 2020 r., IV CNP 21/20, niepubl., z 29 stycznia 2021 r., II CNP 18/20, niepubl. i z 9 września 2021 r., V CNP 23/20, niepubl.).

Skarga nie spełnia również wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem powinna zawierać uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, to wymaganie konstrukcyjne skargi jest spełnione wtedy, gdy skarżący przedstawi wyodrębniony wywód prawny, w którym wskaże, że szkoda wystąpiła, określi jej postać, wysokość i czas powstania oraz związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia będącego przedmiotem skargi, a także przedstawi dowody lub inne środki zdolne uwiarygodnić powstanie szkody (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, Nr 1, poz. 16, z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 141, z 5 października 2017 r., II CNP 20/17, niepubl., z 28 listopada 2017 r., III CNP 19/17, niepubl. i z dnia 30 maja 2018 r., IV CNP 1/18, niepubl.). Przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest istnienie szkody w chwili wnoszenia skargi, a nie możliwość wystąpienia szkody, choćby obiektywnie pewnej, w przyszłości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2023

r., I CNP 46/23, niepubl.). Wywód skargi ograniczony do twierdzenia, że skarżący „poniósł szkodę w postaci zasądzenia alimentów, gdy brak po temu podstaw”, bez przedstawienia jakichkolwiek twierdzeń dotyczących wysokości poniesionej przezeń szkody oraz dowodów lub ich surogatów uprawdopodobniających jej rzeczywisty a nie hipotetyczny charakter oraz wysokość nie odpowiada powyższym wymaganiom.

Ponadto w skardze nie wskazano również w sposób wyraźny zakresu zaskarżenia, skarżący bowiem nie podał, czy wyrok zaskarża w całości czy w części (art. 424⁵ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nawet jednak wykładnia treści skargi jako wyrażającej zaskarżenie wyroku w całości pozostaje dla wyniku sprawy irrelevantna, a to ze względu na stwierdzone pozostałe braki konstrukcyjne skargi.

Z tych względów, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wniosek przeciwniczki skargi o zasądzenie kosztów postępowania skargowego oddalono wobec niezłożenia wniosku o odrzucenie skargi (zob. np. niepubl. postanowienia Sądu Najwyższego z 17 marca 2011 r., II CNP 100/10 i z 22 maja 2019 r., III CNP 2/19).

[SOP]

[ms]